

самостійної роботи студентів над художнім і технічним репертуаром. *З музично-педагогічного досвіду*: зб. статей. Х. : Сага, 2008. С. 87–96.

5. Малихін О. В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2017. 307 с.

REFERENCES

1. Davydov, M. A. (2013). *Teoretychni osnovy formuvannia vykonavs'koi maisternosti muzykanta: navchalnyi posibnyk*. [Theoretical framework of forming performing skills of the musician]. Kyiv.

2. Zhuravs'ka, L. M. (2009). *Kontseptual'ni umovy upravlinnia samostiinoiu robotoiu studentiv u VNZ*. [Conceptual conditions of managing independent work of students at higher educational establishments].

3. Kartashova, Zh., Aleksandrovykh, N. (2019). *Aspekty orhanizatsii samostiinoi roboty maibutnioho vchytelia muzychnoho mystetstva v protsesi vuvchennia instrumental'no-vykonavs'kykh dystsyplin*. [Aspects of organizing independent work of the future music teacher in the process of studying instrumental and performing disciplines].

4. Kuzenkova, V. P. (2008). *Formy i metody samostiinoi roboty studentiv nad khudozhnim i tekhnichnym repertuarom*. [Forms and methods of students' independent work on artistic and technical repertoire].

5. Malykhin, O. V. (2017). *Orhanizatsiia samostiinoi navchal'noi diial'nosti vshchychkh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv: teoretyko-metodolohichniy aspekt*. [Organization of independent educational activity of students of higher pedagogical

educational institutions: theoretical and methodological aspect]. Kryvyi Rih.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТКАЧЕНКО Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії і методики мистецької освіти Харківського національного університету імені І. П. Котляревського.

Наукові інтереси: вокально-звукова культура здобувачів вищої освіти.

ШУМСЬКА Ольга Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фортепіано Харківської гуманітарно-педагогічної академії.

Наукові інтереси: естетична підготовка здобувачів вищої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TKACHENKO Tetiana Volodymyrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of *Theory and Methods of Art Education* of I. P. Kotlyarevsky Kharkiv National University of Arts.

Circle of scientific interests: vocal and sound culture of higher education students.

SHUMS'KA Ol'ha Oleksandrivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Piano of Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy.

Circle of scientific interests: aesthetic training of higher education students.

Стаття надійшла до редакції 28.04.2021 р.

УДК 378. 4:78 (436)

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-195-40-46

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович –

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва та методики музичного виховання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9112-3468>

e-mail: cherkasov_2807@ukr.net

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ШКОЛАХ РЕСПУБЛІКИ ІРЛАНДІЇ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Глобалізація світової освітньої системи, інтеграція музичної освіти Республіки Ірландії до світового європейського простору вимагає узагальнення досвіду організації музичного виховання дітей і молоді в масових загальноосвітніх навчальних закладах. Система загальної музичної освіти учнів у школах Республіки Ірландії має сталі традиції, перевірені форми й методи роботи з опанування європейськими і світовими культурними цінностями. За такої ситуації обґрунтування змісту й організації музичної освіти учнів у школах Республіки Ірландії в

контексті європейських і світових тенденцій є актуальним і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерел педагогічного та мистецького спрямування підтверджує, що вітчизняними та зарубіжними науковцями, з-поміж яких: Т. С. Кристопчук, Л. М. Масол, Г. Ю. Николаї, О. М. Олексюк, О. Я. Ростовський, А. А. Сбруева, С. О. Сисоева, Л. Л. Халецька, В. Ф. Черкасов, І. О. Ярмач, різною мірою досліджено та розкрито ті чи ті питання становлення й розвитку загальної музичної освіти в країнах Західної Європи. Тематика нашого наукового

пошуку значно доповнює дослідження названих авторів, уможливує усвідомлення особливостей музичної освіти учнів у школах Республіки Ірландії.

Мета статті полягає у дослідженні та узагальненні системи музичного виховання учнів у школах Республіки Ірландії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ірландська система неперервної освіти об'єднує дошкільну освіту, шкільну освіту, освіту дорослих та освіту в системі неперервного навчання. Шкільна освіта складається з трьох рівнів: початковий (Primary) – 6–8 років, середній (Secondary) – 5–6 років і третій рівень (Third-level), який поєднує вищу та професійну освіту. Більшість середніх шкіл – приватні. Керівництво освітнім процесом здійснює рада опікунів за підтримки релігійних конфесій та приватних осіб. Ці школи знаходяться на дотації держави, а також фінансуються за рахунок благодійних внесків приватних осіб.

Шкільна система розрахована на 8 років початкової школи та 6 років навчання у середній школі, після закінчення якої учні складають іспити на отримання Національного випускного Сертифіката (The Leaving Certificate). Навчання у середній школі поділяється на два цикли: молодший (Junior Cycle) та старший (Senior Cycle).

Більшість ірландських шкіл вважаються католицькими. Так, Дублінський «Олександра коледж» (Alexandra College) є одним з провідних навчальних закладів Ірландії. Тут також навчаються діти й інших конфесій. Перші три роки вони вивчають Біблію, а у четвертому класі знайомляться з історією релігій, а саме: іудаїзмом, ісламом, християнством. Деякі ірландські школи вважаються багатоконфесійними.

У «нерелігійних» школах діти також вивчаються на моральних цінностях релігійного характеру. Так, у «Саттон Парк Скул» (Sutton Park School) учні молодших класів вивчають християнство, а підлітки приймають участь у дискусіях стосовно існування інших світових релігій.

Початковий рівень шкільної освіти передбачає відвідування дітьми віком від 4 до 6 років дошкільних відділень (infant department), які знаходяться при школах. Перебування дітей тут є безкоштовним, але не є обов'язковим. Окрім того, батьки можуть віддавати своїх дітей до приватних дошкільних закладів, з певною оплатою за їхнє навчання і перебування. Як справедливо зазначають С. О. Сисоева і Т. Є. Кристопчук «Конституція підкреслює первинну і виключну роль освітньо-виховного впливу сім'ї й залишає державі допоміжну роль,

можливо, третю після сім'ї і церкви» [2, с. 63]. У країні з населенням майже вдвічі меншим, ніж число жителів Лондона, діє «сім університетів, чотирнадцять технологічних інститутів, десятки приватних коледжів, порядку трьох тисяч початкових і понад 800 середніх шкіл (з яких 80 – школи-пансіони). Приблизно 65% ірландців починають учитися у віці чотирьох років, а 55% одержують вищу освіту» [2, с. 63–64].

Програмою роботи з дітьми дошкільного віку передбачено залучення їх до різних видів художньо-творчої діяльності, участі у колективних та групових формах музикування. І в першу чергу це стосується ігрової й рухової діяльності, що відповідає віковим особливостям дітей і їх потребі у самовиявленні. Вчителі музики розучують з дітьми нескладні дитячі пісні та народні пісні з діапазоном у межах кварти, з поступеним рухом та невеликими інтервальними співвідношеннями. У більшості це пісні веселого та жвавого характеру, розраховані на розвиток у дітей відчуття метроритму та координації рухів. До того ж діти беруть участь у святкових заходах, постановках фрагментів дитячих казок, де виступають з сольними номерами, а також беруть участь у танцювальних композиціях з музичним супроводом.

У Ірландії налічується біля 3 000 початкових та середніх шкіл державної форми власності. Крім того, за згодою батьків діти можуть навчатися і в приватних школах за британською програмою. Освітні послуги тут платні й діти знаходяться на повному пансіоні. До того ж до кожної дитини прикріплений опікун (tutor), який відповідає за навчання дитини, поведінку, емоційний комфорт в колективі. Крім того, тьютор підтримує зв'язки з батьками й інформує їх про результати навчання, поведінку дітей, психічно-емоційний і фізичний розвиток. За такого підходу навчання у початковій школі (Primary School) становить 6 років. Навчальний рік складається з трьох семестрів і триває з 1 вересня по кінець травня. Після завершення навчання діти оволодівають базовими навичками, які дозволяють їм успішно продовжити навчання в середній школі. Мета початкової школи – всебічний гармонійний розвиток дитини з врахуванням індивідуальних можливостей.

Департамент освіти і науки (Department of Education and Skills) Ірландії займається розробкою та затвердженням державних і приватних шкільних програм з усіх основних дисциплін, до яких відносяться: англійська та ірландська мови, математика, суспільствознавство, релігія, музика,

образотворче мистецтво, ремесла, фізична культура. Наразі, Департаментом освіти і науки учням пропонується біля 30 навчальних програм, з яких вони вибирають 15–20 дисциплін. Незалежно від того, яку спеціалізацію має школа – природничу, гуманітарну, спортивну чи мистецьку, академічна складова у кожному навчальному закладі знаходиться на високому науковому рівні.

Принагідно зауважимо, що освітній процес у спеціалізованих державних та приватних загальноосвітніх школах підпорядковується єдиній меті – індивідуальний розвиток кожного учня. Вчитель повинен організувати роботу в класі таким чином, щоб розвинути творчі здібності дитини і сформувати вміння і навички, яку дозволять зайняти чільне місце у дорослому житті. Доречно наголосити на тому, що комплексний підхід у навчанні мотивує учнів стосовно раціонального використання часу, досягненню позитивних результатів в різних видах діяльності.

Навчально-виховний процес у кожній школі спрямовується на формування загальнолюдських та національних цінностей, виховання у дітей естетичних почуттів, толерантного відношення до оточуючих, взаєморозуміння і взаємодопомоги на різних рівнях суспільного життя.

Що стосується естетичного виховання, то більш системні заняття з музики передбачено навчальним планом початкової школи (Primary School). Обов'язкові уроки музики проводяться фахівцями з спеціальною музичною освітою по одній годині на тиждень. Мета занять музикою – розвиток духовної сфери особистості засобами музичного мистецтва, а також можливість виявлення і розвиток індивідуальних творчих здібностей дітей, як основи їхнього художньо-інтелектуального становлення.

Уроки музики в початковій школі проводять фахівці з вищою музичною та музично-педагогічною освітою, які володіють певними методиками організації колективних, групових та індивідуальних форм роботи. До того ж вони володіють навичками гри на музичних інструментах і опанували методику організації позакласної роботи з художньо-естетичного виховання молоді.

На уроках музики, які проводяться у спеціально обладнаних аудиторіях, учні розучують та виконують дитячі пісні, знайомляться з фольклором, вивчають основи музичної грамоти, що уможливає формування вокально-хорових навичок, навичок співу а капелла та з супроводом, що сприяє розвитку музикальності й готує

дітей до подальшої роботи з опанування музичною грамотністю.

Цінним є те, що значна увага в роботі з дітьми надається ігровим формам діяльності. Під час гри у дітей автоматизуються певні мовленнєво-рухові процеси, що позитивно впливає на розвиток розумово-мисленнєвих та інтелектуально-художніх якостей, сприяє розвитку дикції, артикуляції, відчуття метроритму та синхронності під час виконання м'язово-рухових вправ.

Вчителі намагаються сформувати у дітей відчуття метричної пульсації в музиці, вміння повторити ритм, відчуття сильної й слабкої долі, навички визначення двох і тридольних розмірів музики, відчуття темпів і розуміння їхнього змісту, читання й виконання найпростішого ритмічного запису, навички елементарної ритмічної імпровізації, творчі ритмів до віршів, підтексту ритмічних малюнків.

Головна мета уроків музики в початковій школі – це всебічний гармонійний розвиток дитини засобами музичного мистецтва, залучення до активної музичної діяльності на уроках та в процесі позакласної діяльності. Не викликає заперечень, що акцент ставиться на виявленні та розвитку індивідуальних музичних здібностей кожної дитини. При цьому слід визнати, що використовуючи різні методичні підходи вчителі музики виявляють рівень розвитку музичних здібностей учнів класу і планують заходи щодо подальшого розвитку музичного слуху, чистоти інтонування, гостроти слуху, почуття метроритму, формування сценічно-виконавських умінь і навичок, відчуття ансамблю в хорі та оркестрі, емоційного відгуку стосовно інтерпретації музичного твору.

Після закінчення початкової школи діти без складання іспитів переходять в середню школу, навчальний план якої передбачає вивчення значно більшої кількості дисциплін. Цінним є те, що в Ірландії спостерігається серйозне ставлення відносно відвідування занять школярами, пропуски без поважних причин є недопустимими. Навчальний рік складається з трьох семестрів, а робочий тиждень за рішенням директорату може тривати п'ять або шість днів. Тривалість уроку в середній школі 35–40 хвилин.

Середня школа поділяється на три етапи: молодша школа, перехідний рік та старша школа. Перший етап – цикл молодшої середньої освіти (Junior Cycle) представляє собою трирічний курс з 13 до 16 років, упродовж якого учні вивчають 9–11 предметів [4]. Навчальним планом передбачено вивчення трьох обов'язкових дисциплін:

англійська та ірландська мова і математика. До того ж учні разом з батьками вибирають сім дисциплін з 27 запропонованих Міністерством освіти і науки Ірландії, а саме: іноземна мова (французька, німецька, іспанська), мистецтво, науки природничого циклу (фізика, хімія, біологія), історія, географія, релігія, бізнес, музика, інформатика та інші [5].

Перший етап – це три роки навчання, після чого учні складають державний іспит і отримують сертифікат (Junior Certificate), який підтверджує наявність базового середнього мінімуму задекларованого в Конституції Ірландії.

Другий етап (Transition Year), триває один рік, його вважають перехідним. Саме в цей період відбувається самовизначення у виборі майбутньої професії за рахунок введення до навчальних планів додаткових дисциплін, з-поміж яких: іноземні мови (німецька, французька, іспанська), комп'ютерні технології, культура, дизайн, ремесла. За вибором учнів відбувається перехід на європейські програми і підготовка до навчання у Німеччині, Франції, Іспанії. Велика увага приділяється самовихованню, формуванню моральних якостей і чеснот та загальнолюдських цінностей.

Третій етап (Senior Cycle) завершує цикл середньої освіти, триває два роки, після чого учні складають випускні іспити і отримують сертифікат про закінчення середньої школи, який дозволяє вступати у вищі навчальні заклади. На даному етапі учням пропонується вибрати 4–5 дисциплін із загальної кількості 32. Вони повинні бути пов'язані з майбутнім вибором професії, продовженням навчання у вищому навчальному закладі. Базовими залишаються такі дисципліни як англійська мова та математика. Пропонується вивчення біології, хімії, фізики, географії, економіки, основ бухгалтерського обліку, історії, іноземних мов (французька, німецька, іспанська), бізнесу, комерції, креслення, мистецтва, фізкультури тощо.

На зламі двох тисячоліть відбувається комп'ютеризація середніх шкіл й готовність учнів до дистанційного навчання за новими програмами. Освітні навчальні заклади отримали якісні комп'ютери, які дозволили учням опанувати основи комп'ютерної інформатики, познайомитися з інноваційними інформаційно-комп'ютерними технологіями.

Запровадження в школах комп'ютерних технологій дозволяє учням знайомитися з стародавніми ірландськими інструментами, які різняться своїми можливостями. Враховуючи те, що стародавня ірландська музика одноголосна і заснована на семи

ступенях діатонічної ладової системи, пентатоніки (А, С, D, E і G, де В і F пропущені), вона характеризується синкопами і великими інтервальними стрибками. Тож цілком закономірно, що діти знайомляться з ірландськими народними інструментами, до яких належать ірландська волинка, тін-вістли, фіддл та ірландська арфа. У якості інструментального супроводу використовують скрипку, акордеон, концертину, флейту, олов'яний свисток, трубки uilleann, тенор-банджо, гітару та бодран.

Історично склалося, що багато народів світу вважають волинку своїм народним інструментом. З-поміж шотландських, чеських, українських, іспанських волинок та волинок інших народів, які принципово відрізняються певною композиційною побудовою, ірландська волинка характеризується тим, що для нагнітання повітря в мішок використовується не духовна трубка, а спеціальні хутра, по аналогії з гармошкою. За такого підходу виконавець може витягати з ірландської волинки сім звуків одночасно. Крім того, ірландські школярі знайомляться з дерев'яною сопілкою, яка стала прототипом блокфлейти і називається тін-вістли. Цей інструмент сконструював англієць за походженням Роберт Кларк. У середині XIX століття тін-вістли попала до Ірландії, де її виготовляли з жестианих листів, покритих шаром олова. Інструмент швидко поширився серед народних мас і став національним інструментом ірландців.

Учні з інтересом слухають розповідь вчителя про історію виникнення на території Ірландії скрипки. Саме 11 січня 1793 року до берегів Ірландії пришвартувалося судно із загадковим вантажем. Це була партія скрипок, яку розкупили любителі музики за лічені години. Опанування інструментом відбувалося швидкими темпами. Місцеві музиканти пропонували самотню манеру гри на цьому інструменті, яка притаманна тільки ірландцям. Ще один народний інструмент, який став невід'ємним символом музичної культури Ірландії була ірландська арфа, яка уособлює символ держави і прикрашала своїм звучанням придворні бали і королівські зібрання, свята, військові паради і державні церемонії. Історія музикантів, які грали на арфі згадується в кельтських міфах і символізує достаток і перемогу ірландських воїнів у військових баталіях. Це був інструмент, на якому грали не тільки придворні барди, а також містяни середнього рівня достатка.

Ці та інші музичні інструменти використовуються в інструментальних

колективах, на них навчаються грати учні ірландських шкіл. Так, в оркестровому колективі школи міста Дандалк (Dundalk Grammar School) бере участь понад 50 учнів, які вважають музику частиною свого життя. Dundalk Grammar School було засновано 1739 року в графстві Лаут. Зараз тут навчається 550 учнів, з яких 100 знаходиться на повному пансіоні. Усі навчальні програми з дисциплін художньо-естетичного циклу укладено відповідно до стандартів європейського освітнього товариства, що уможливує використання високоякісних технологій та інноваційних методів навчання.

У Dundalk Grammar School створено прекрасні умови як для навчання, так і для участі в різноманітних конкурсах та фестивалях, поєднуючи навчальні програми з різноманітними позакласними заходами. Понад 200 учнів відвідують музичний центр, беруть участь в колективних формах музикування та навчаються гри на фортепіано, скрипці, гітарі, віолончелі, духових та ударних інструментах. У музичному центрі достатня кількість якісних інструментів. Натомість, є інструменти, які учні можуть взяти напрокат протягом року. Окрім того, якщо учень проявляє зацікавленість в опануванні навичками гри на певному музичному інструменті, якого немає у переліку, він може подати заявку, і керівництво школи придбає цей інструмент, а вчителі розроблять навчальну програму. До того ж у розпорядженні учнів є необхідна звуковідтворювальна апаратура та комп'ютери.

Слід також зауважити, що у Dundalk Grammar School є хоровий колектив, який відвідують учні 5–8 класів двічі на тиждень. Під керівництвом досвідченого керівника та концертмейстера молодь опановує навички співу в хорі, у дітей формуються вокально-хорові навички, необхідні для якісної роботи над хоровими партитурами. Хор є учасником святкових заходів, які проводяться як у школі так і за її межами. Під час літніх канікул колектив виїжджає у європейські країни з концертами, а також бере участь у міжнародних фестивалях і конкурсах. За такого підходу в учнів Dundalk Grammar School відкриваються широкі можливості побудови майбутньої кар'єри у сфері музичного мистецтва.

Чільне місце в організації музично-творчої діяльності відводиться самостійній роботі. З цією метою вчителі розробляють методичні рекомендації, проводять практичні заняття, на яких акцентують увагу на методах і прийомах опанування навичками гри на тому чи тому музичному інструменті.

Використовуючи методи показу, пояснення, демонстрації, ілюстрації, повторення окремих музичних епізодів та подолання виконавських технічних прийомів, учні розвивають технічні здібності, пам'ять, логічне мислення, відпрацьовують виконавські навички та набувають досвід інтерпретації змісту музичного твору.

На уроках та в процесі проведення святкових заходів учні знайомляться з музикою ірландських композиторів ХХ – початок ХХІ століть, з-поміж яких: А. Дж. Поттер (1918–1980 рр.), Джерард Вікторі (1921–1995 рр.), Джеймс Уілсон (1922–2005 рр.), Шон О Ріад (1931–1971 рр.), Джон Кінселл (1932 р.), Сеoirс Бодлі (1933 р.), Фрэнк Коркоран (1944 р.), Ерик Суині (1948 р.), Джон Баклі (1951 р.), Джеральд Баррі (1952 р.), Реймонд Дін (1953 р.), Патрик Кессід (1956 р.), Фергус Джонстон (1959 р.).

Вивчаючи уельську народну музику учні дізнаються про легенди, у яких відтворено життя містян. Більшість легенд супроводжувалися піснеспівом, який вважався важливою частиною валлійської національної самобутності. Невипадково Уельс вважали «співочою країною», хорові колективи виконували релігійні партитури, свята прикрашали виступи оркестрових колективів. У сучасному Уельсі поряд з народною музикою на концертних майданчиках звучить сучасний джаз і рок музика, популярна електронна та поп музика. На фестивалях все більше звучить кельтська музика, відроджуються традиції пов'язані з сезонними обрядами та святами, літні колядки зачаровують гармонічними акордами і мелодичними композиціями.

Знайомство з вокальною музикою, виконавцями та солістами Уельської національної опери, з-поміж яких: Бен Девіс, Герайт Еванс, Роберт Тір, Брін Терфель, Маргарет Прайс, Ребекку Еванс, Хелен Уоттс позитивно впливає на формування естетичних смаків учнів. Творчість композиторів таких як: Алан Ходдінотт, Уільям Матіас и Карл Дженкінс збагачує внутрішній світ та формує ціннісне ставлення до вітчизняної музичної культури.

Ірландська хорова і вокальна музика, до якої відносяться і пісні, які діти виконують на уроках та святкових заходах характеризується почуттям смутку, ліричності й меланхолії. Чітка і струнка побудова мелодичної лінії, що рухається по щаблям пентатоніки, а мелодія повторюється три або чотири рази, складається з двох частин по вісім тактів. За певним свідченням мелодія нагадує сонатну форму.

Доречно наголосити також на тому, що у

XX столітті в Ірландії почалося відродження фольклорних традицій. У супроводі акордеона або концертино (англ. *concertina*) учасники шкільних вокальних ансамблів виконують пісні, що позитивно впливають на формування естетичних почуттів та виховують любов до народної музики. Став популярним шан-нос (ірл. *sean-nós*, «старий стиль»), стиль виконання пісень і танців на старий манер. Пісні шан-носа мають властивий вільний ритм, прискорення і уповільнення, які могли відповідати настрою виконавця. Ліричний характер пісень диктував їх теми – смерть, голод і біди, що звальювалися на людину.

У другій половині XX століття популярним серед молоді стає виконання рок-музики. Створюються вокальні та вокально-інструментальні ансамблі. Участь у таких колективах вимагає знання нотної грамоти, опанування техніки читання нот, володіння вміннями і навичками використання засобів музичної виразності. Окрім рок-музики одним із популярних вокальних жанрів в Ірландії вважається шан-ніс – сильно орнаментований імпровізаційний спів (тобто спів з великою кількістю розспівів), де існує кілька партій голосів, з яких вибудовується загальна композиція. З плином часу ірландська народна музика змінювалася. Більшість пісень мають сільське походження й пов'язані з давніми ірландськими мовними традиціями. Більш сучасні пісні виконуються як ірландською так й англійською мовами.

Долучення учнівської молоді до виконання різних жанрів хорової і вокальної музики сприяє патріотичному вихованню і формуванню морально-естетичних якостей, які позитивно впливають на світоглядні уявлення молоді, сприяють залученню до світових культурних цінностей.

Підвищення рівня методичної компетентності ірландських учителів музики проводиться в межах онлайн конференцій. Так, 2020 року в місті Девон проводилася конференція, на якій виступили вчителі з доповідями на теми: емоційно-інтелектуальний розвиток дитини засобами музики; вплив музики на розвиток та інтелект дитини; вплив музики на взаємодію лівої і правої півкулі головного мозку; розвиток емоційної пам'яті засобами музики; вплив музики на вивчення ірландської мови; роль музичних ігор у розвитку основ ритміки та вивченні музичної грамоти.

Висновки та перспективи подальших розвідок напреду. Підбиваючи підсумок, необхідно зазначити, що музичне виховання учнів у школах Республіки Ірландії має сталі підходи й засновано на фольклорних

традиціях попередніх поколінь, відповідає сучасним вимогам формування музичної культури молоді, естетичних почуттів та розвитку інтелектуально-творчих здібностей, позитивно впливає на формування загальнолюдських та національних цінностей. Перспективи подальших наукових розвідок можуть конкретизуватися в здатності розуміти музику різних стилів і жанрів ірландських композиторів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Запорожченко Ю. Г. Система освіти в Ірландії: методичні рекомендації до курсу «Порівняльний аналіз освітніх систем» / Ю. Г. Запорожченко. К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2007. 45 с.
2. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С. О. Сисоєва, Т. Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с. URL : <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9019/1/Sysoieva%20Osvitni%20s.pdf>
3. Олексюк О. М. Музична педагогіка: Навчальний посібник. К. : КНУКіМ, 2006. 188 с.
4. Система образования Ирландии [Електронний ресурс]. URL: <http://www.cnews.ru/reviews/free/edu/40>
5. Система освіти Ірландії [Електронний ресурс]. URL: <http://osvita.org.ua/abroad/edusystem/irl/school>.
6. Ростовський О. Я. Теорія і методика музичної освіти. Нав. методичний посібник. Тернопіль. Навчальна книга. «Богдан». 2011. 620 с.
7. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : навч. посіб / Володимир Черкасов. К. : ВЦ «Академія», 2016. 240 с. (Серія «Альма-матер»)
8. Grattan Flood W.H. A History of Irish Music. Moscow : Dodo Press, 2008. 308 p.
9. Machlis J., Forney K. The Enjoyment of Music. New York : W.W. Norton & Company, 2015. 672 p.
10. Focus S.W. Irish Traditional Music. London: Routledge. 2009. 312 p.
11. Murphy D. Cromwell in Ireland: A History of Cromwell's Irish Campaign. London : Forgotten Books. 2012. 258 p.

REFERENCES

1. Zaporozhchenko, Yu. G. (2007). *Systema osvity v Irlandiyi: metodychni rekomendatsiyi do kursu «Porivnyal'nyy analiz osvitykh system»*. [The system of education in Ireland: guidelines for the course «Comparative analysis of educational systems»]. Kyiv.
2. *Osvitni systemy krayin Yevropeys'koho Soyuzu: zahal'na kharakterystyka*. (2012). [Educational systems of the European Union: general characteristics]. Kyiv.
3. Oleksyuk, O. M. (2006). *Muzychna pedahohika*. [Musical pedagogy]. Kyiv.
4. *Systema obrazovanyya Yrlandyyi*. [The education system of Ireland]. [Electronic resource]. Access mode: <http://www.cnews.ru/reviews/free/edu/40>

5. *Systema osvity Irlandiyi*. [The education system of Ireland]. [Electronic resource]. Access mode: <http://osvita.org.ua/abroad/edusystem/irl/school>.
6. Rostovs'kyi, O. Ya. (2011). *Teoriya i metodyka muzychnoyi osvity*. [Theory and methodology of music education]. Ternopil.
7. Cherkasov, V. F. (2016). *Teoriya i metodyka muzychnoyi osvity*. [Theory and methodology of music education]. Kyiv.
8. Grattan Flood W.H. *Istoriya irlands'koyi muzyky*. (2008). [A History of Irish Music]. Moscow.
9. Machlis, J., Forney, K. *Nasoloda muzykoyu*. (2015). [The Enjoyment of Music]. New York.
10. Focus, S. W. (2009). *Irlands'ka tradytsiyna muzyka*. [Irish Traditional Music]. London.
11. Murphy, D. (2012). *Kromvel' v Irlandiyi: Istoriya irlands'koyi kampaniyi Kromvelyu*. [Cromwell in Ireland: A History of Cromwell's Irish Campaign]. London.

UDC 378.091.0113-051

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-195-46-48

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва та методики музичного виховання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: становлення і розвитку музичної освіти в Україні та Західній Європі, теорія і методика музичної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

CHERKASOV Volodymyr Fedorovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Department of Music Art and Methods of Music Education of Centralukrainian Volodymyr Vinnichenko State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: formation and development of music education in Ukraine and Western Europe, theory and methods of music education.

Стаття надійшла до редакції 29.03.2021 р.

LIGUANG Zhou –

доктор музичного мистецтва Університету штату Огайо, м. Колумбус, США

ORCID:<https://orcid.org/0000-0003-3513-1142>

e-mail: zhouliguang@yeah.net

A NEW APPROACH IN PIANO TEACHING: WE TEACHERS CAN COMPOSE REPERTOIRE IN MINIMALISM FOR STUDENTS

Statement and grounding of the urgency of the problem. Minimalism is a style by using simple musical materials and repetitions. It was a novelty in art music. Minimalists widely employ patterns and repetitions in music. In piano playing, patterns and repetitions can technically lead hands into an inertia. It is very useful to train fingers for dexterity and forearms for flexibility. Piano learners can benefit from practicing patterns and repetitions, so piano teachers can use this kind of music in teaching. Further, teachers can even compose easy piano music in minimalism for their students.

Analysis of recent research and publications. Traditionally, piano teachers were also composers, like J. S. Bach, Mozart, Clementi, Beethoven, Czerny, Turk, and Liszt. They wrote exercises and etudes for their students. Nowadays, in the United States, there are many collections of pedagogical piano music. Editors selected pieces of music from old but famous repertoire, like *For Elise* by Beethoven. In the meanwhile, many piano teachers keep the tradition of both teaching and composing. They compose new repertoire for their students. Recently, I browsed a couple of music stores in town, and I found a great number of piano music

for pedagogy. The pieces were composed by piano teachers. Among others, William Gillock was one of the piano teacher-composers. The piano pieces are categorized into different levels, styles, purposes. The styles are Baroque, Classical, Romantic, Impressionistic, and jazzy. The levels are from very beginner to advanced. The purposes are for practice, theory, lesson, and performance. Browsing new repertoire of piano pedagogy is very inspirational. These piano teachers keep and promote the tradition of classical A New Approach in Piano Teaching 2 music and piano teaching. As a piano teacher, I was strongly motivated to compose piano music for my students.

The purpose of the article is to investigate the problem of formation of value orientations of future students-vocalists during their studies at universities, taking into account the peculiarities of the students' contingent and the specifics of education.

The main material of the study. As a pianist, though, I have enjoyed playing and listening to music in minimalism. With this special interest and curiosity, I browsed widely in newly composed pedagogical repertoire for piano. I found out that there was not quite much